

краћи од осам дана, а почиње тећи од дана достављања одлуке раднику, односно подносиоцу захтева за покретање поступка. По правилу, приговор се подноси радничком савету, али се може поднети и комисији уколико је утврђена самоуправним општим актом.

Раднички савет, односно другостепени дисциплински орган може одлуку потврдити, преиначити или је укинуги и вратити дисциплинској комисији на поновно разматрање и одлучивање.

Против одлуке радничког савета радник може покренуги поступак пред судом удруженог рада.

Закон о удруженом раду не предвиђа друге правни лекове у дисциплинском поступку.

У конкретном случају, одредбама члана 72—76. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника предвиђено је понављање правноснажно окончаног дисциплинског поступка. Прописивањем ванредног правног лека доносилац самоуправног општег акта је неовлашћено преузео регулисање односа који се могу уређивати и уређени су законом. Стога се ове одредбе не могу ни применити.

Осим тога, дисциплински поступак против раднице није правноснажно окончан. Радница је поднела предлог за покретање поступка пред судом удруженог рада, сходно одредбама члана 204. став 8. Закона о удруженом раду. Првостепени суд није фактички ни одлучивао о основаности захтева за поништај одлуке дисциплинске комисије о изреченој мери престанка радног односа. Он је учинио битну повреду правила поступка услед чега је лобијена одлука укинута и предмет враћен на поновно расправљање и одлучивање.

(Одлука Основног суда удруженог рада у Чачку РО 21/86. од 21. X 1986. год. и решење Суда удруженог рада Србије број 12805/86. од 20. I 1987. год.)

Припремио Миодраг Васић

ОДЛУКЕ ОКРУЖНОГ СУДА У БЕОГРАДУ

ИЗДАВАЊЕ СТАМБЕНИХ ЗГРАДА У ДУГОРОЧНИ ЗАКУП СТРАНИМ ДРЖАВЉАНИМА ОДНОСНО АМБАСАДИ СТРАНЕ ДРЖАВЕ

Тужиоци, држављани СФРЈ, тражили су судским путем поништај уговора о закупу зграде који је закључен са амбасадом стране државе у Београду, и исељење из спорне зграде. Тужбу су поднели против тужене стране државе, Министарства иностраних послова, амбасаде у Београду.

Тужени је оспорио надлежност југословенског суда, позивајући се на свој суверенитет. Општински суд је нашао да је надлежан за одлучивање у овој парници, што је прихватио и Округни суд.

„Из стања у списима произлази да је спорна кућа власништво тужилаца. Тужиоци су ову кућу купили од ранијих власника и то неуселјиву, са назначењем у уговору да је иста издата у закуп на 30 година амбасади стране земље који је закључен 1. децембра 1966. г. и у земљишним књигама је назначено да је кућа под теретом уговора о доживотном издржавању.

Уговор је закључен са министарством спољних послова и кућа се издаје у закуп за период од 1. децембра 1966. г. до 30. новембра 1996. г.

и закуподавац је одједном примио целокупну закупнину за свих 360 месеци, а у висини уговореног износа.

Првостепени суд је правилно поступио када је закључио да околност да недостаје сагласност финансијског органа не може да представља битан конститутивни елемент уговора чији недостатак би доводио до ништавости уговора, будући да је уговор сачињен у писменој форми и да су у њему тачно одређени сви битни уговорни елементи.

За овакав свој закључак првостепени суд је дао довољне разлоге које у свему прихвата и овај суд.

Првостепени суд правилно закључује да нису испуњени услови за раскид наведеног уговора, за шта је дао довољне разлоге, које прихвата и овај суд.

Неосновано се у жалби тужилаца истиче да је одлука супротна императивним нормама и да се побијани уговор могао поништити због недостатка сагласности надлежног органа. Ово због тога што је таква обавеза према Закону о промету земљишта и зграда („Сл. л. СФРЈ“, бр. 43/65, са изменама и допунама Сл. л. бр. 17/67) на који се жалбом указује, не стоји. Таква обавеза не стоји ни према Уредби о стицању права на зградама, становима и земљиштима од стране страних држављана и страних правних лица („Службени лист“, бр. 53/62).

Наиме, према наведеном Закону стамбена зграда даје се страним држављанима у дугорочни закуп писменим уговором по претходно прибављеној сагласности органа одређеног републичким прописом. Дакле, та сагласност органа одређеног републичким прописом се тражи када се стамбена зграда даје страном држављанину, а не иностраној држави, односно амбасади, као што је овде случај. Тужιοци у жалби управо указују на члан 40. а и 40в, Закона о изменама и допунама Закона о промету земљишта и зграда, а те одредбе се односе на давање стамбених зграда у дугорочни закуп страним држављанима, а не иностраној држави односно амбасади.

Према томе, неосновано се у жалби тужилаца истиче да је првостепени суд повредио наведене прописе.“

(Пресуда Округног суда у Београду
Гж. бр. 6814/85 од 27. XI 1985.г.)

ИСКАКАЊЕ ИЗ БРЗОГ ВОЗА И ПРЕТРПЉЕНА ШТЕТА

„Тужилац је повређен у саобраћајном удесу 14. VIII 1978. године на тај начин што је својом грешком уместо да уђе у локални воз који саобраћа од Београда према Реснику и стаје у овој железничкој станици, ушао у брзи воз Београд—Косово Поље који не стаје ни на једној станици од Београда до Младеновца, па је увидевши ову грешку искочио из овога воза на железничкој станици у Топчидеру, на којој такође овај воз није стајао, и како је тужилац искочио из воза у време док се воз налазио у покрету дошло је до тужиоцевог пада под точкове воза којом приликом су му биле одсечене обе ноге испод колена.

Утврђујући чињенично стање у оспореној пресуди, првостепени суд је потпуно и правилно утврдио да је воз из којег је искочио тужилац критичном приликом био потпуно затворен те да у понашању особља воза или, пак, самог туженика нема никаквих пропуста нити у њиховим радњама има узрочне везе са насталим последицама на страни тужιοца већ да је штета коју је тужилац критичном приликом трпео искључиво у узрочној вези са штетним понашањем самога тужιοца који је искључиво крив за настапак предметне штете.

Дакле, из предњег потпуно правилно и потпуно утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је извео правилан закључак да је за предметну штету искључиво крив сам тужилац као оштећени.

На предње правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио и материјално право када је нашао да тужени као власник воза као опасне ствари није у обавези да тужиоцу накнади претрпљену штету, с обзиром да је сам тужилац искључиво крив за наступање штетног догађаја, а то је према правним правилима облигационог права разлог за искључење одговорности за накнаду штете имаоца опасне ствари.“

(Пресуда Окружног суда у Београду
Гж. бр. 4765/86. од 5. IX 1986

СТИЦАЊЕ СВОЈИНЕ ПУТЕМ ОДРЖАЈА

Првостепеном пресудом усвојен је тужбени захтев тужиља, па је утврђено да тужиље имају право сусвојине на 1/4 идеалних делова спорних некретнина што су тужени дужни признати и трпети да тужиље укњиже своје право у земљишним књигама без њихове даље привоље и да накнаде трошкове спора.

Против првостепене пресуде тужени су благовремено поднели жалбу. Окружни суд је нашао да жалба није основана па је потврдио пресуду првостепеног суда.

„У доказном поступку, увидом у изводе из земљишних књига, увидом у преписе извода из поседовног листа и саслушањем сведока поуздано је утврђено да је између туженог Д. и његове браће Н. и Д. извршена деоба у току 1952. и 1953. године, вансудским путем, да је од тада сваки од њих у државини држао оно што је добио по деоби, да су браћа пре деобе сазидала куће те да је након извршене деобе свако од њих са својом породицом прешао да живи у кући која му делом припада, те на парцели 477/1 која је уписана у ЗКУЛ 1619 КО Рушањ сазидана кућа која је заједно са парцелом извршеном деобом припала брату Н. и у коју је Н. одмах након извршене деобе прешао да живи са својом породицом. На основу овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је поуздано утврдио да је брат туженог Д. Негосав, као отац и супруг тужиља, дакле као правни претходник тужилаца имао у државину непокретности које су предмет тужбеног захтева. На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је правилно оценио да је тужбени захтев основан, јер је њихов правни претходник Н. био у поседу спорних парцела од извршене деобе па до своје смрти 1985. године, те је на њима стекао право својине на основу одржаја. Првостепени суд правилно је ценио да је ова државина била законита, јер је заснована на деоби непокретности, те да је била и савесна а испуњен је и законски услов о стицању својине путем одржаја предвиђен чланом 28. став 2. Закона о основним својинско правним односима („Службени лист СФРЈ“ број 6/80) који се односи на рок потребан за стицање својине путем одржаја, а који по одредбама тога члана износи 10 година.“

(Пресуда Оружног суда у Београду,
Гж. бр. 4995/86. од 16. IX 1986.г.)

ВАНБРАЧНА ЗАЈЕДНИЦА И СТАНАРСКО ПРАВО

„У првостепеном поступку и изведеним доказима које је суд правилно ценио у смислу чл. 8. ЗПП, утврђено је да је ранији носилац станарског права, пок. Ч. В. живео у ванбрачној заједници са туженом, те да тужена није унета у уговор о коришћењу стана као члан дома-

ћинства носиоца станарског права. Неспорно је међу странкама да је пок. Ч. В., за све време трајања ванбрачне заједнице са туженом био у законитом браку са супругом Ч. Ј., односно да се за све време трајања ванбрачне заједнице није развео, иако је прекинуо фактичку заједницу живота. Ч. В., као носиоцу станарског права утврђено је да је спорни стан додељен ванбрачном супругу тужене на коришћење, а не и туженој као члану његовог породичног домаћинства.

Имајући у виду напред наведено правилно и потпуно утврђено чињенично стање правилно је применио првостепени суд материјално право када је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену на иселење из спорног стана.

Ово из разлога што је одредбом члана 16. Закона о браку и породичним односима („Службени гласник СРС“, бр. 22/80) предвиђено да заједница живота жене и мушкарца која није заснована по одредбама овог Закона (ванбрачна заједница) изједначена је са брачном заједницом у погледу права на међусобно издржавање и других имовинско-правних односа под условима и на начин прописан овим Законом. Ванбрачна заједница не производи дејство из става 1. овог члана ако су у време њеног заснивања постојале следеће брачне сметње: брачност, крвно сродство, сродство засновано потпуним усвојењем, душевна болест и неспособност за расуђивање, осим ако је нека сметња у међувремену престала.

Неспорно је да је за време трајања ванбрачне заједнице између тужене и Ч. В., коме је носилац доделио спорни стан на коришћење, као носиоцу станарског права све време постојала законска брачна сметња да би се његова ванбрачна заједница уподобила брачној и производила правна дејства као и брачна заједница. Због тога се тужена не може уподобити члану породичног домаћинства ранијег носиоца станарског права, те нема право да настави да користи спорни стан у смислу члана 19. Закона о стамбеним односима („Службени гласник СРС“, бр. 9/85).

Истицање у жалби тужене да је њена заједница са пок. Ч. В. представљала економску целину и имала сва обележја заједнице која представља породично домаћинство, јер је трајала пуних 20 година не може имати утицаја на другачије решење ове правне ствари.

Такође се не може прихватити истицање тужене да би на тако дугу заједницу живота са својим ванбрачним супругом, као носиоцем станарског права таква заједница могла да се уподоби брачној и да производи дејство из члана 293. Закона о браку и породичним односима, јер тужилац приликом додељивања стана, што јасно произлази из писмених доказа није стан доделио свом раднику пок. Ч. В. да га користи са члановима свог породичног домаћинства, већ му је доделио стан да га користи као самац, што потврђује и уговор о коришћењу стана који је пок. Ч. В. закључио, у који није унет ниједан члан породичног домаћинства.“

(Пресуда Окружног суда у Београду
Гж. бр. 10893/85 од 28. I 1986. г.)

Припремио *Димитрије Милић*